

Ліпники – хутір старожилів

На **ОКОЛИЦІ** села Ремчиці, за високими пагорбами, поміж ароматних трав і золотих ланів, розташований хутір Ліпники, в якому 11 будинків. Відстань між ними сягає до кілометра, але мешканці зуть один одного сусідами. Багато осель давно осиротіли. Деякі взагалі нагадують шевченківські хатини: збудовані по-колишньому, накриті соломою. У таких давно ніхто не мешкає, але земельні ділянки довкола оброблені до ладу. Вочевидь, деяких уродженців хутора доля закинула в інші населені пункти, а старі батьківські будинки слугують їм за дачі. До слова, на території Ремчицької сільської ради є 17 хуторів. Роки їх виникнення не знає ніхто, бо в історії села про них майже не згадується. Однак, судячи з того, що в Ліпниках деякі громадяни поселились ще в 30 роках минулого століття, можна впевнено казати, що хутору понад піввіку.

Хоч як комфортно нам у місті, мальовничість українського села завжди вабить до себе. Федора Савицька давно мешкає в Сарнах, але майже щодня приїжджає в Ліпники до батьків, яким за 80. Жінка багато розповіла про маму Ганну Романчик, яка все життя сумлінно трудилась у тутешньому кол-госпі ланковою.

- Тяжке в неї було дитинство, - каже Федора Кіндратівна. — У воєнні роки дивом лишилася живою. Одного дня пішла на ночівлю до рідні, а коли повернулася уранці, то будинок уже дотлівав. Невідомі живцем спалили її батьків, братів і сестер, залишивши дівчинку сиротою. Відтоді заробляла на життя власноруч, щодня тяжко трудилась, щоб мати кусень хліба. Та хоч як тяжко їй приходилось, дякує Богу, що посилав на життєвому шляху добрих людей.

Нині баба Ганна нічого не робить, бо ж роки вже не ті, та й підірване здоров'я постійно дається взнаки. Часто донька виводить її на подвір'я погрітись на сонечку. Бабуся сяде на призьбі біля хати й годинами слухає щебетання птахів, яких в їх великому яблуневому саду чимало. Ростуть біля оселі Романчиків груші й вишні, ожинники, а понасаджував потрібних дерев і кущів її чоловік Кіндрат Тихонович. Дідусь давно на заслуженому відпочинку, разом із зятем Миколою тримають підсобне господарство, обробляють понад 50 соток землі. Люблять трудитись: біля хати вже поставили 8 стіжків сіна й соломи. Мають старожили у своєму господарстві коня, не так давно тримали й корову, але з нею клопоту більше, тому вирішили продати. Любов до праці в діда Кіндрата не віднімеш, виконує навіть жіночу роботу. Буває, варить за колишніми рецептами куліш, суп і залюбки частує смачними стравами доньку, онуків, які часто навідуються до їх оселі. Вони поважають і люблять стареньких. Прикро, але серед гостей є й аферисти. Скажімо, нещодавно до Романчиків завітали громадяни, які розпродували образи.

Поки дідусь приглядався, який придбати, найкмітливіший з відвідувачів поцупив столітню позолочену ікону, яку ще в дитинстві польська пані подарувала Ганні Савівні. Шкода дорогоцінного образа, але жінка вірить, що

Господь відплатить зловмисникам за їх злодіяння. Федора Кіндратівна піклується про стареньких, як і годиться доньці. Нещодавно придбала їм телевізор, щоб було веселіше. Ще б пак: декілька років тому бабі Ганні взагалі не доводилось нудьгувати, бо вдень працювала на городі чи порала статок, а з вечора й до пізньої ночі вишивала, плела килими, що досі прикрашають оселю.

Різне пережили на своєму життєвому шляху Кіндрат і Ганна Романчики. Не зогледілись, як виросла й вилетіла з сімейного гніздечка їх донька Федора, яка вже народила й благословила у світ трьох дітей.

- На Водохреща відзначатимемо діамантове весілля моїх дорогих батьків, - ділиться Федора Савицька. - У цей святковий день оселя наповниться щебетом онуків і правнуків, які прийдуть привітати винуватців торжества зі славетною датою. Безсумнівно, буде весело й гарно, адже такий ювілей, погодьтесь, буває нечасто.

Коли завітали до сусіднього будинку, господар Микола Адамець зрадів гостям, адже спілкується з людьми не так уже й часто. Сивочолий дідусь люб'язно погодився розповісти про своє життя. У розмові зауважив, що на хуторі йому живеться добре, бо довкола затишно й красиво. Тут поселився в 1937 році, довгий час мешкав з сім'єю. Донька Люся вийшла заміж, нині живе в Тюмені. Часто приїздить у рідне село, де на неї завжди чекає старий батько. Дружина Миколи Григоровича давно померла, тож мешкає сам. Щовесни засаджує город, тримає порося, самотужки готує їсти.

- Сьогодні зварив суп, а взавтра буде борщ, чи каша, - розповідає дідусь. - Є хліб, сало й огірки. Дуже болять ноги, тому не ходжу в село вже майже два роки. Усі необхідні продукти купує сусід або соціальний працівник з обслуговування самотніх громадян Світлана Бриж.

Про цю трудолюбиву жінку дідусь відгукнувся гарно, бо вона розуміє його, як донька : поміє підлоги, випере одяг, побілить будинок. Кошти за комунальні послуги хуторянин передає завідуючій відділенням зв'язку через листоношу, яка щомісяця приносить пенсію. Пресу не читає, бо неграмотний. Коли був дитиною, навчальні заклади функціонували, але можливості навчатися не мав — трудився пастухом.

- Добре, що до будинку підведена електрика, - зауважив старожил. — Маю можливість послухати новини з радіоприймача, який нещодавно подарувала донька.

Ніну Сварицевич, яка теж мешкає на хуторі, добре знають у Ремчицях, і не лише тому, що народилась у цьому селі. Свого часу працювала там телятницею, дояркою, ланковою і навіть листоношею. У 1964 році її засватав парубок з Ліпників, відтоді й живе тут. У минулому, коли ще була молодшою та мала добре здоров'я, разом з чоловіком і дітьми засаджували в рік до 70 соток картоплі. Ніколи не бракувало в господарстві жита й пшениці, бо мали на зиму великі запаси. Роки минули швидко. Діти розлетілись по світу, три доньки : Тетяна, Світлана, Олена – живуть у Сарнах, лишилась з мамою Лариса, яка нині працює кухарем, а також її

донька Маринка – учениця сьомого класу. Повертаючись зі школи, дівчинка часто купує потрібні продукти.

- З нинішніми цінами не порозкошуєш, - каже пенсіонерка. – Якби мала здоров'я, обробляла б землю, як і раніше. На жаль тяжкі недуги все частіше нагадують про себе. Ходжу з допомогою кийків, а коли треба в село, то беру велосипед і, де добра дорога, під'їжджаю.

Нарікав на високі ціни й сусід пенсіонерки Леонід Шульга, який навідався до неї дізнатись, як здоров'я. Чоловік мешкає в будинку, де немає електрики, тож користується газовою лампою. Займається бджільництвом, розводить кіз, має бажання працювати на землі. Якби зменшили ціну на трактори, одразу придбав би й обробляв поле.

- Нині дуже тяжко жити, - каже Ніна Оксентівна. — Я ветеран праці, дитина війни, але жодних пільг не маю, та все ж надіюсь, що зміни на краще відбудуться. Бабуся розповідала про життя й плакала. Сльози смутку за єдиним сином-соколом, який молодим трагічно загинув у Білорусії, зрошують її обличчя щодня. Навіть час не лікує тих ран, добре, що діти розуміють материнській біль, повсякчас підтримують її, в усьому допомагають.

Жити на хуторі людям подобається, бо не надокучає гуркіт автомобілів, а довкола сінокоси, запашні квіти. Переселятись у село мешканці Липників не хочуть, адже тут минуло їх життя. Щоправда, зимою, коли дороги закидає снігом, важко добиратись у село, але до цієї проблеми селяни давно звикли.

Ольга Лотоцька